

Издадена с финансовата подкрепа на Столична община
Програма „Европейски проекти и развитие на гражданското общество”, 2009

ФОНДАЦИЯ ЗА ПРОЗРАЧНИ РЕГЛАМЕНТИ

Проект „Проучване, систематизиране и адаптиране на съществуващи практики за функциониране на обществени съвети в България и изготвяне на правила за взаимодействие на Столичния общински съвет с обществените съвети в София”

Практики на съществуващи обществени съвети на местно ниво – резултати от проучването на опита в България и ЕС

Славей Христова

Методика на проучването:

■ В България:

- по интернет
- срещи – разговори
- преглед на документи
- анкети сред представители на местни власти и сред граждани, медии и НПО

■ В ЕС – Германия и Великобритания:

- обмен на информация и опит с колеги и експерти от Германия
- интернет-публикации

Определения за обществен съвет:

- **Институции на общността, които се изграждат по инициатива на гражданите и осъществяват своята дейност на доброволен принцип; форма на сдружаване, която дава възможност на широк кръг граждани и експерти да бъдат «чути» от институциите по въпроси, свързани с техните компетенции и интереси;**
- **Консултативен орган, който осъществява обществен контрол на местно ниво и оказва съдействие на местната власт при формиране и реализиране на общинската политика по различни въпроси от местно естество;**

Ситуацията в България – обща информация:

- Национални обществени / консултативни съвети – около 60;
- Областни обществени / консултативни съвети – около 40;
- Местни обществени / консултативни съвети – от 60 до 80 – общински, кметски, квартални, районни и т.н.

Законодателна рамка:

- Закон за социалното подпомагане + Правилник;
- Закон за туризма;
- Закон за насърчаване на заетостта + Правилник;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Закон за народната просвета;
- **ЗМСМА** — чл. 17, чл. 21 и чл. 44 – общините могат да създават обществени съвети и без изрична законова регламентация.

Видове обществени съвети на местно ниво – по обхват:

- **Общински** – за взаимодействие между НПО и местната власт, за социално подпомагане, за младежки дейности, за закрила на децата, за местно икономическо развитие, за развитие на образованието, за туризъм, за подкрепа на здравеопазването и др.;
- **Квартални** – за развитие и благоустрояване на кварталите;
- **Кметски** – за стимулиране развитието на малките населени места и селата;
- **Районни** – в градовете с районно деление – за взаимодействие на кметовете и районните администрации с гражданите.

Видове обществени съвети на местно ниво – по тематика:

- **За взаимодействие** на органите на местното самоуправление с гражданското общество – **обща тематика;**
- По въпросите на **социалното подпомагане;**
- По въпросите на **туризма;**
- По въпросите на **заетостта;**
- По въпросите на **културата, образованието и др.**

На какъв принцип работят (в повечето случаи напълно доброволен, без съдебна регистрация):

- **Правилник** за организацията и дейността – утвърден от Общото събрание на съвета, а понякога и от ОбС;
- **План** за работа;
- **Заседания** – обикновено на 3 месеца; изискване за минимум 50%+1 участие на членовете, понякога – на 2/3;
- **Решения** – преди всичко предложения към ОбС и ОбА, мнения и становища, препоръки;
- **Състав:** експерти, видни общественици, представители на синдикатите, на различни институции и НПО, активни граждани, общински съветници и специалисти.

Конкретни примери за добре функциониращи обществени съвети на местно ниво (1):

- **Обществен съвет по социално подпомагане в община Разград** – създаден през 2003 г. с решение на ОбС;
- **Обществен съвет по социални дейности и закрила на детето в община Стара Загора** – учреден през 2002 г. на Общо събрание с участието на 20 НПО;
- **Обществени съвети по образование и по интегрирано образование в община Кърджали** – създадени през 2004 г. с решение на ОбС;

Конкретни примери (2):

- Районен обществен съвет **“Младост” в София** – създаден през 2005 г. и регистриран по ЗЮЛНЦ;
- Обществен съвет в **район “Приморски”, община Варна** – учреден през 2001 г. по съвместна инициатива на граждани и Кмета на района;
- Младежки съвет в **район “Тракия”, Пловдив** – създаден по съвместна инициатива на гражданското общество и Кмета на района през 2006 г., регистриран като НПО през 2008 г.;
- Консултативен съвет **по въпросите на туризма при Столична община**, създаден през 2007 г. с решение на СОС и приел Правилник за своята дейност през 2008 г.

Конкретни примери от ЕС (3):

■ **Обществени съвети в Мюнхен и Берлин, Германия:**

- всички граждани могат да участват, като членовете на **кварталните съвети се избират на избори**;
- дейността на кварталните съвети задължително се подпомага от **квартален мениджмънт**, който е част от общинската администрация;

■ **Обществени съвети в Оксфорд и Страфордшър, Великобритания:**

- **преди всичко посреднически функции** (за взаимодействие между институциите и всички НПО и доброволчески групи и организации) и **осигуряване на информация за обществените услуги**;
- **обединени са в регионални и национални мрежи и организации на обществените съвети**, които са регистрирани.

Обобщени резултати от анкетното проучване в България (1):

- Анкета за медии, НПО и граждани
- Анкета за представители на местни власти

Общи мнения:

- обществените съвети са необходими;
- дейността им не е достатъчно популярна за хората – липсва информация;
- най-популярни са съветите по етнически и демографски въпроси и по социални дейности;
- **за София** се препоръчва създаването на повече съвети по въпросите на околната среда и здравеопазването.

Обобщени резултати от анкетното проучване в България (2):

■ Анкета за медии, НПО и граждани:

- **основен проблем** – недостатъчната готовност за общи действия;
- **необходимост** от включване на повече НПО, експерти и медии в работата на съветите;
- необходимост от **повече внимание** към дейността им и вслушване в мненията и предложенията им от страна на местните власти;
- препоръка към местната власт за осигуряване на **логистична подкрепа и минимален бюджет** за реализиране на по-важните инициативи на обществените съвети.

Обобщени резултати от анкетното проучване в България (3):

- **Анкета за представители на местни власти:**
 - **основен проблем** – недостатъчната активност от страна на членовете на обществените съвети, липса на влияние върху общинската политика;
 - **необходимост** от по-добра координация на действията между всички заинтересовани страни;
 - **препоръка към самата местна власт** – да се вслушва повече в мненията и предложенията на обществените съвети и да проявява търпимост към техните критики и препоръки.

Нашият фокус:

Обществените съвети за взаимодействие между местната власт и гражданското общество – тоест **не** учредените във връзка с конкретен закон, а възникнали в отговор на специфични местни потребности и интереси – основание за тях дава ЗМСМА.

Благодаря за вниманието!

Славей Христова, Сдружение “Болкан Асист”

s.hristova@balkanassist.bg, balkanassist@balkanassist.bg